

11/1-44.

LAND OG FOLK

11/1-44.

Kaj Munk.

Den danske dikterprest, Kaj Munk, er som tidligere meddelt drept ved snikmord av danske nasister. Vi husker alle hans skuespill her i landet fra før krigen. De vakte oppsikt fordi de uten hensyn søkte å nå frem til sannheten og de evige livsverdier. Han var en stor dikter og et rikt utstyrt menneske. Når vi minnes ham nå, er det spesielt fordi han var en av dem som bidro sterkest til å reise motstandsviljen i det danske folk. Vi husker alle hans nyttårspreken 1943 som ble offentliggjort i sin helhet i vår avis. Der gikk han sterkt i rette med de av sine landsmenn som ikke forsto hva et tillitsfullt samarbeide med tyskerne måtte føre til, og han påviste den vei det danske folk måtte gå om det skulle vinne friheten tilbake uten å ta skade på sin sjel. Han mante til kamp, fordi frihet vunnet uten kamp etter hans mening ikke var verdig det danske folks og fordi en frihet uten kamp før eller senere måtte føre til moralisk og endelig forfall. Hans ord vekket det danske folk, og hans innsats bidro til at kampen i Danmark i august f. å. slo ut i lys lus. Kaj Munk var én av de første som ble arrestert av tyskerne i augstdagene ifjor, men han ble senere frigitt. Nå er han falt i kampen for Danmarks og verdens frihet. Om ham gjelder dikterens ord: "Kjemp for alt hva du har kjært, dø om så det gjelder. Da er livet ei så svært døden ikke heller." Hans minne vil alltid leve mellom oss, og hans eksempel skal gi oss styrke i kampen videre i dagene som kommer.

I Trondhjem har det i den senere tid funnet sted eksekvering av en del dødsdommer over 2-3 nasistiske angivere. Dette har mellom anna ført til at likesinnede forlater byen i all hast. Således skal Per Vinje forlate sin bedrift i Trondhjem for å ta bopel i Oslo.
Nyheter 9/1 1944.

De månedslange kamper om stillingene ved Kirovograd har ført til et russisk gjennombrudd på en 100 km bred front og i 40 km dybde. De viktige industriby Kirovograd er gjenerobret etter 4 dagers hårde kamper. Byen er helt omringet. 8 tyske divisjoner er slått på flukt og tyskerne led store tap. - I Kievfremmarspringet har de russiske arméer som holder brohodet syd for Kiev sluttet seg sammen med de styrker som inntok Bjela Tzerkov. Sammen rykker de sydøstover mot Smela. En annen russisk kolonne truer det tyske motstandsredet ved Vinniza. I nordvest rykker russiske tanks frem langs jernbanelinjen mellom Berditsjev og Sjepetovka. De har stormet Januspol som ligger syd for denne jernbanen og 30 km vest for Berditsjev. Nordvest for Kirovograd ligg den første ukrainske arme gjenerobret Elitzji, ca 24 km nord for Bug-elven, under beskyttelse av Pripet-myren på den nordlige flanken har den første ukrainske arme også gjenerobret Strasjevo. Den ligger 47 km vest for den polsk-russiske grense av 1939. Russerne står n bare 3 km øst for den viktige jernbaneby Sarny, som er knutepunktet på jernbanen fra Wilna til Rowno. - En amerikansk militærkorrespondent, Dawis, som befinner seg på den russiske front, sier i en melding søndag at det er en god del amerikansk utstyr på fronten. Jeg har ikke vært på en russisk flyplass, sier han, uten å se amerikanske fly, og han tilføyer at det er ikke tvil om at de store forsyninger av amerikansk utstyr og materiell nå begynner å gjøre seg mer og mer gjeldende.

Vestfronten. Mosquitofly bombet mål i Vest-Tyskland natt til fredag uten tap. Sammen med den russiske reiersmelding fredag kom en ny kraftig bombemelding fra vest. Det allierte flyvåpenet hadde igjen en av sine største dager og påny var sydvest-Tyskland og Nord-Frankrike målet for en sammenhengende rekke dagangrep, hvor alle flytyper var satt inn med hundreder og etter hundreder av maskiner. Mål i sydvest-Tyskland ble bombet av store styrker flyvende festninger og Liberators. 42 tyske jagere ble skutt ned. I dagangrep i løpet av de siste 4 dager har amerikanerne skutt ned 151 tyske jagere. 12 amerikanske bomberly og 7 jagere er gått tapt. Den tyske jagermotstand var spredt og meget svak under fredagens angrep. Mens amerikanske fly bombet i Tyskland, gjenopptok andre allierte fly sine angrep mot mål i nord-Frankrike. Angrepet ble åpnet av 200 amerikanske Raiders som alle kom vellyrget tilbake. Før disse kom tilbake, fortsatte store britiske bombefly angrepet. Det deltok 750 fly i operasjonene

over nord-Frankrike.

Italia. Lørdagens allierte kommunike meldte at amerikanske tropper fra den 5. arme har erobret San, Vitore etter 2 dagers heftige gatekamper. På et avsnitt kjempet tropper fra den 5. arme seg frem til toppen av et 1.300 meter høyt platå som de nå holder. Den 3. arme har fortsatt langs en 16 km bred front. - På den 8. armes front har store patruljestykker vært i skarpe trefninger. - I Nord-Italia er der uro og streik, direkte rettet mot tyskerno.

Rekylflyet. Det er i London og Washington gitt opplysninger om et nytt våpen i luften. Det er et jagerfly uten propell som drives med komprimert luft, og kalles Rekyleflyet. En luftsakkyndig uttaler at dette flyet kommer til å bety en meget stor foranring på flyvingens område. Flyet kan ta 2 - 3 ganger så stor last som et alminnelig fly, og eigner seg særlig godt til bruk på hangarskip fordi det trenger en kortere startbane enn vanlige flytyper. Dessuten er det lett å manøvrere.

Nyheterne 10/1 - 44. -----

Russland. Det meldes at tyskerne ble fullstendig overasket ved russernes angrep på Kirovograd. 8 divisjoner ble slått på flukt, mens mange tyske enheter heiste det hvite flagg. Blandt de 8 divisjonene var 3 panserdivisjoner. Man regner at 150.000 russiske tropper er frigjort ved erobringen av Kirovograd, og disse styrker rykker nå hurtig syd og sydøstover mot området ved Krivoi Rog, som nå er meget svakt. Russerne sprer seg vifteformig ut fra Kirovograd, og trusselen mot de tyske styrker i Dnjeprbøyningen øker fra dag til dag. Der står ca 50 - 60 divisjoner i Dnjeprbuen. Sterke styrker står allerede halveis til Delinakaja. Andre styrker nærmer seg Bobrinets i syd, og en trødje rykker frem mot Novo-Ukrainka på linjen til Odessa. Tyskerne ser ingen mulighet til å evakuere Dnjeprbuen. Man kan vente en katastrofe langt større enn erobringen av Stalingrad. Lenger nord har styrker fra Berdistjev nådd elven Polonnoja, og russerne har fått en ny bresje i de tyske linjer inne i Polen, hvor Vattutins styrker har rykket 9 km frem på venstre fløy av de tyske styrker ved Sarny.

... - Russiske tropper har erobret Mikajlevskij som ligger 10 km fra byen Vinnitsa og 50 km fra Sjmerinka. - En ubekreftet melding går ut på at russene har fremsatt et definitivt forslag til den polske regjering om regulering av den polsk - russiske grense. Forslaget bygger på grenselinjen i 1920 med visse modifikasjoner. Befolkingen i Galizien, Bucovina og Bessarabien flyktar sydover. Regjeringen i Bucrest overveier å flytte til Brasov.

Italien. Den 5. arme rykker stadig frem tross hård motstand. De har erobret nye høydestillinger ved Vitterie. Landsbyen Justa, hvor tyskerne hadde sterke forsvarsverker, er inntatt.

Jugoslavien. Ved Mester er en stor tysk styrker slått tilbake, etter latende 200 døde og sårede. Allierte fly har bombet flyplasser og andre mål i Jugoslavien.. spesial-

Bosnia. I vest-Bosnia er 100 mann av en tysk/divisjon drept.

Milano. I Milano er tusenvis av arbeidere gått til streik på grunn av den slette ernæring.